

under og efter Valgene. Vore Prædikestole have efter sidste Valg paa flere Steder omkring i Landet gjenlydt af ivrige, stærke, politiske Prædikener, og det er jo paa et Sted, hvor de ere visse paa, at Ingen kan modsig dem. Det er affurat med dem ligesom med den ærede Interpellant, hvis Modpart ikke kan modsig ham her, ligesom Præsternes ikke kunde det den 16de November. Jeg har ogsaa set adskillige Herredsfogeder, Byfogeder, Dommere og andre Saadanne, som jeg har truffet paa, der have vist overordentlig stor Sver med Hensyn til deres politiske Virksomhed. Hvorfor har man ikke taget dem med? De ere ikke seminaristisk dannede men universitært dannede, de kunne Latin og have mange store Kundskaber, som Skolelærerne savne. De kunne ganske anderledes virke paa Folk ved deres store Lærdom, end Skolelærerne kunne, saa at de ere langt farligere. Endvidere mente det ærede Medlem, at de Skolelærere, som udstode en saadan politisk Virksomhed, komme til at sidde i de bedre Embeder. Ja, det kan gjerne være, men dette har ledt mig til at tænke paa Embedsmændene i det Hele taget. De, der sidde i de bedre Embeder, ere netop de, som drive den mest udbredte Politik, og dersom det skulde være en Forhindring for dem i at drive Politik, at de havde de høiere og bedre Lønnede Embeder, saa var der mange af vore mest ansete Mænd, som kom til at trække sig ud af deres politiske Virksomhed; denne Bemærkning kan altsaa slet ikke ramme. De større Skolelærerembeder ere ikke Lønnede bedre end de mindre høitlønnede andre større Embeder, og den bedre Lønning betyder da heller ikke Noget i denne Henseende. Det ærede Medlem talte om Disciplin. Det er sandt, Disciplinen se vi anvendt paa mange Steder til Overmaal, medens vi savne den paa andre Steder. Naar f. Ex. vore Sernbaneembedsmænd rejse omkring og tale ved politiske Møder, saa siges der ikke Noget om Disciplin, naar de forsvare Ministeriet, men høre de til dem, som driste sig til at gaa en anden Vej, til at gaa imod Ministeriet, saa kommer man med Disciplinen og siger: Vær saa artig at blive paa din Plads, hvor tør du vove at forlade din Gjerning, saa det er ganske sikkert, at med Hensyn til Disciplinen er man vis paa at finde Medhold opad. — Efter disse saa Bemærkninger, som det ærede Medlems Udtalelser nok kunde have givet Anledning til at fortsætte, skal jeg kun med Hensyn til, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) bemærkede, gjøre opmærksom paa, at, naar han talte om den Kontinuitet, der er mellem Læreren og hans Undervisning, saa tror jeg, at der er lige saa stor Kontinuitet tilstede for Menighedens Sjælesørger overfor hans Menighed. Det er Noget, vi alle vide, at uagtet Folkekirken har mange Præster, som gjøre Gd paa, hvad de ville lære, tale de dog paa høist forskellig Maade; man kan komme i en Kirke,

hvor en Præst om forskellige Dogmer prædiker helt modsat af, hvad man hører andetsteds. Naar nu en Menighed er vant til at have en saadan Sjælesørger, har havt ham i mange Aar og kender hans Betragtningssmaade, og han har bestræbt sig for at bringe deres Overbevisning til at samstemme med sin, og der saa kommer en anden Præst, som siger: Nei, det er ingenlunde rigtigt, det Dogme, I tro paa, forholder sig ikke saaledes, det er i Modsigelse med den mennefkelige Fornuft, og det er dog den, som det tilsidst kommer an paa, saa forstyrres man denne Menigheds gode, kristelige Tro og Overbevisning. Naar Præsten paa een Gang byder af og reiser til Rigsdagen, kan der komme en anden, som lærer noget Andet, og naar den første kommer hjem igjen, saa skal Menigheden igjen forandre Tro, idet den faar sin gamle Præst igjen. Det ærede Medlem vil altsaa se, at der er stor Kontinuitet tilstede i dette Tilfælde, og det saa meget mere, som det ærede Medlem er enig i at Præsterne skulle passe paa Skolelærerne; det er jo ogsaa Præstens Pligt. Naar nu en Præst reiser ind til Rigsdagen, og den Mand, der træder i hans Sted, passer mindre paa Skolelærerne — han kommer f. Ex. ikke saa ofte i Skolen og ser altsaa ikke saa meget til Skolelærernes Gjerning — saa indtræder der derved en Løshed og Slaphed, og naar saa den gamle Præst kommer tilbage igjen og atter vil indføre Disciplinen, saa bliver det galt, thi saa er denne Skolelærer bleven afvænnet med denne Disciplin. Derfor maa vi, naar vi ville se hen til Kontinuiteten, holde paa, at ogsaa Præsterne skulle blive paa deres Plads. Der kunde jo være endnu en hel Del mere at sige angaaende det, som det ærede Medlem anførte om Embedsmænds Stilling her i Kjøbenhavn, men dette skal jeg ikke videre komme ind paa. Jeg vil endnu kun bemærke, at der, da vi nu engang skulde have denne Forespørgsel, forekommer mig at være kommet saa meget Godt ud af den, at Enhver, der kunde være fristet til at gaa videre i denne Retning, maa have tabt System dertil. Jeg holder mig overbevist om, at det ærede Medlem selv vil erkjende, at det var lidt uforsigtigt af ham, at han kom frem med denne Forespørgsel; men i Serdeleshed vil jeg sige, at det var mere end uforsigtigt, ja høist moralsk utiladeligt af ham, at stille navnlig den sidste Del af Forespørgselen, da han selv bag efter sagde, at han blot havde stillet den for at komme til Bished om, hvorvidt det, han sagde, var rigtigt eller ikke. Tænk nu Følgerne heraf. Dersom vi nu høre om en eller anden af vore politiske Modstandere rundt om i Landet, at der skal være foregaaet dette eller hint i hans private Liv eller i hans Liv udenfor Rigsdagen, og man saa stillede en Forespørgsel om denne Mand for at komme til Bished om, hvorvidt det, som man sagde om ham, var rigtigt, hvor vilde da Enden være paa al denne Forstyrrelse? Jeg mener, at